

ВИКОРИСТАННЯ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРІВ ХАРЧОВОЇ ІНДУСТРІЇ ТА СФЕРИ ГОСТИННОСТІ

Постнов Г.М., канд. техн. наук, проф.

Луганський національний аграрний університет, м. Старобільськ

Горєлков Д.В., канд. техн. наук, доц.

Червоний В.М., канд. техн. наук, доц.

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Відповідно до закону «Про освіту» навчальні заклади в Україні стають автономними, але разом із цим у них виникають певні проблеми. Одна з них – це конкурентна боротьба за абітурієнтів та пошук коштів на оновлення матеріально-технічної бази. Інша проблема – відсутність мотивації випускників шкіл та інших навчальних закладів в отриманні вищої освіти з технічних спеціальностей, незважаючи на те, що технічні та інженерні спеціальності зараз в дефіциті.

Практична підготовка студентів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня і має на меті набуття ними професійних навичок і вмінь. Мета практичної підготовки – оволодіння студентами сучасними методами, формами, засобами майбутньої професійної діяльності, її організації, формування професійних умінь і навичок, виховання потреби систематичного навчання. Але, на жаль, сьогодні у студентів відсутня мотивація і мета практики досягається частково. Тому необхідно змінювати підхід до практичної підготовки студентів.

Практична підготовка студентів з технічних спеціальностей проводиться на кожному курсі, але у зв'язку зі скороченням навантаження терміни всіх видів практики в даний час складають всього два тижні, що є недостатнім. Однак, не секрет, що студенти, починаючи з другого курсу, йдуть працювати частіше за все не за профілем майбутньої професії. Унаслідок цього вони можуть пропускати заняття, не справляються з навчальним планом. Після закінчення ЗВО багато хто не може знайти гідну роботу через відсутність теоретичних знань і практичних навичок.

Вирішення цих та інших проблем можливо за умови впровадження дуальної освіти. Дуальна освіта – вид освіти, за якої поєднується навчання в навчальних закладах з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах і організаціях для придбання певної кваліфікації. Основне завдання впровадження елементів дуальної

форми навчання – усунути основні недоліки традиційних форм і методів навчання майбутніх кваліфікованих працівників, подолати розрив між теорією і практикою, освітою і виробництвом і підвищити якість підготовки кваліфікованих кадрів з урахуванням вимог роботодавців в рамках нових організаційно-відмінних форм навчання.

Для впровадження дуальної освіти необхідно докорінно змінити весь навчальний процес в навчальних закладах таким чином, щоб студент 40–50% навчався в навчальних закладах, а 50–60% на робочому місці, отримуючи стипендію не нижче мінімальної зарплати. Забезпечити такий рівень фінансування в сучасних умовах безпосередньо ЗВО неможливо, однак фінансування може забезпечити виробниче підприємство, за яким закріплюється студент, оскільки він є повноцінним співробітником підприємства. Зрозуміло, що така взаємодія можлива тільки за умови тісної співпраці навчального закладу з підприємством, яке зацікавлене в підготовці кадрів саме для нього. Для цього між навчальним закладом та підприємствами повинні бути оформлені відповідні договори, чітко регламентують такий процес навчання. З першого погляду можна сказати, що такий вид навчання можливий лише в теорії, але реалії підказують, що потреба у впровадженні такої освіти є не тільки у студентів, але вже і у підприємців, тобто попит народжує пропозиції. Підтвердженням цього стало проходження практики студентами Навчально-наукового інституту харчових технологій та бізнесу за спеціальністю 131 «Прикладна механіка» різними курсами на ТОВ «Компанія НЕО» (м. Харків). Вона показала, що для отримання повноцінної практичної підготовки і навичок термін проходження практики повинен становити не 2 тижні, а 1,5 місяця незалежно від виду практики або курсу, на якому вона реалізується. Проведення в 2018 році практик різного рівня показали взаємну зацікавленість і готовність до впровадження дуальної системи навчання.

Дуальна система освіти повинна спиратися на професійну, навчально-методичну, соціальну та інноваційно-креативну компетентність викладача з використанням фундаментальної, ділової етичної та комп'ютерної підготовки студентів, що сприяє активізації пізнавальної діяльності студентів. Пізнавальна діяльність при вивченні спеціальних дисциплін майбутніми інженерами має свої специфічні особливості, які полягають в найбільш наближеному до дійсності, максимально націленому на конкретний результат, вивченні реальних технічних і енергетичних процесів, що відбуваються на практиці, в ретельному вивченні різноманітності форм прояву цих процесів і реалізації отриманих результатів у вигляді прийняття певного рішення.